

KVALITETSDEKLARATION

Sysselsättning i jordbruket

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

Statistikområde

Sysselsättning i jordbruket

Produktkod

JO1101

Referenstid

Juni 2015 - Maj 2016

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistik användares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
Jämförelse av avgränsningar i LBR 2010	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Sysselsättningsstatistiken är en urvalsundersökning som ingår i de EU-reglerade Strukturundersökningarna. Undersökningar av strukturen i jordbruket ska enligt EU:s regelverk genomföras vart tredje år i samtliga medlemsländer. Var tionde år ska strukturundersökningarna i enlighet med EG nr 1166/2008 genomföras som totalundersökningar. Det innebär att samtliga jordbruksföretag i samtliga medlemsländer måste besvara undersökningen. En totalundersökning av jordbruket gjordes år 2010 och ska göras igen år 2020.

De mellanliggande åren (2013 och 2016) får medlemsstaterna välja att genomföra en urvalsundersökning istället för en totalundersökning om man kan möta de precisionskrav som förordningen ställer avseende djur och grödor på NUTS2- samt NUTS1-nivå. EU förordningen reglerar bland annat vilken population och vilka variabler som ska undersökas, samt vilken täckningsgrad och kvalitet som den statistik som samlas in ska ha.

Avidentifierade uppgifter för varje företag som undersöks redovisas till kommissionen.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistik om sysselsättning i jordbruket är betydelsefull ur många hänseenden. Både nationellt och inom EU används statistiken till att bland annat följa den långsiktiga utvecklingen inom jordbrukssektorn. På samma sätt kan statistiken till exempel användas som underlag för analyser inför kommande jordbrukspolitiska beslut. Exempel på områden där statistiken används är analyser av jordbrukssektorns bidrag till sysselsättningsgraden som är en viktig faktor i medlemsländernas- och unionens ekonomiska utveckling. Andra viktiga aspekter är jämställdhet och landsbygdsutveckling. Indirekt används statistiken genom att internationella organisationer såsom t.ex. FAO och OECD använder sig av kommissionens statistik.

I Sverige används undersökningens resultat bl.a. av branschorganisationer, Näringsdepartementet, enskilda företag, Jordbruksverket, länsstyrelser, kommuner m.fl.

1.2 Statistikens innehåll

Denna statistik redovisar antal sysselsatta inom jordbruket 2016 efter olika indelningar. Statistiken baseras på en enkätundersökning som genomfördes till följd av krav inom EU på att statistiska strukturundersökningar ska genomföras i medlemsländerna.

De storheter som uppskattas är:

- Antal sysselsatta i jordbruk under perioden juni 2015 - maj 2016,
- Antal årsverken (AWU) i jordbruk under perioden juni 2015 - maj 2016,

- Antal personer med verksamhet utanför jordbruket under perioden juni 2015 - maj 2016.

1.2.1 Objekt och population

Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Med företagare avses den eller de personer som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten på jordbruksföretaget.

Den population som statistiken ska belysa utgörs av samtliga jordbruksföretag i landet som i juni 2016 uppfyllde något av följande kriterier:

- brukade mer än 2,0 ha åkermark,
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark,
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal,
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 200 kvadratmeter växthusyta,
- innehade djurbesättning som någon gång från och med den 1 januari 2016 till och med den 2 juni 2016 omfattade minst 10 nötkreatur, eller minst 10 suggor eller 50 svin, eller minst 20 får, eller 1 000 höns (inklusive kycklingar).

1.2.2 Variabler

De variabler som redovisas är:

- antal sysselsatta,
- antal årsverken,
- antal jordbruksföretag.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av totaler såsom antal sysselsatta, antal årsverken och antal jordbruksföretag. Skattningar av totalerna och osäkerheten i skattningarna redovisas i form av medelfel.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Antal sysselsatta och antal årsverken (AWU) inom svenskt jordbruk redovisas efter följande indelningar:

- regioner (län och produktionsområde),
- storleksgrupper (åkermark och jordbruksmark),
- sysselsättningsförhållanden,
- kön,
- ålder,
- arbetstid.

1.2.5 Referenstider

Sysselsättningsuppgifterna avser perioden juni 2015 - maj 2016.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I denna statistik förekommer täckningsfel, bortfallsfel, mätfel, bearbetningsfel och modellfel. Av dessa fel torde i första hand de partiella bortfallsfelen påverka tillförlitligheten i statistiken. Felen kan i vissa fall ha betydande inverkan på statistikens tillförlitlighet. För alla värden har medelfel beräknats. I de fall medelfelet överstiger 35 % av värdet redovisas ingen siffra då den inte anses vara tillräckligt tillförlitlig.

2.2 Osäkerhetskällor

Undersökningen är behäftad med urvalsfel, täckningsfel, mätfel, bortfallsfel, modellfel och bearbetningsfel. Som mått på precisionerna anges de relativa medelfelen uttryckt i procent. Medelfelen avspeglar främst urvalsfel och effekten av andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom bortfallsfel eller mätfel. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas på följande sätt. För ett skattat antal sysselsatta på 175 403 och ett medelfel på 1 % kan man med 95 % säkerhet säga att intervallet $175\,403 \pm 1,96 \times 1\% \cdot 175\,403$ (alltså i intervallet 171 965– 178 841) omfattar det verkliga antalet företag. Medelfelet redovisas i kursiv stil efter varje värde i tabellerna. Om medelfelet är 35 % eller högre redovisas varken värde eller medelfel.

2.2.1 Urval

Sysselsättning i jordbruket 2016 var en urvalsundersökning. De 70 890 företagen som ingick i urvalsramen stratifierades efter husdjursbesättningar, arealer, företagsstorlek och om de var trädgårdsföretag eller ej. Detta resulterade i 129 strata från vilka ett slumpmässigt urval drogs, där stora företag hade större sannolikhet att bli utvalda.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning förekommer inte, medan undertäckning förekommer om uppdateringen av jordbruksföretag i rampopulationen inte har blivit komplett. Rampopulationen utgörs av LBR. Ramen för 2016 års undersökning består av LBR 2015 kompletterat med information från framför allt Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd (IACS) och Centrala nötkreatursregistret (CDB). Andra källor som har använts för uppdatering av rampopulationen är t.ex. resultat från mellanliggande statistiska undersökningar samt Jordbruksverkets register över produktionsplatser för djur och SCB:s företagsregister.

2.2.3 Mätning

Via enkäten inhämtas uppgifter om antal sysselsatta inom svenskt jordbruk fördelat på: brukare, makar/sambor, övriga familjemedlemmar, andra stadigvarande sysselsatta samt, tillfälligt sysselsatta. Mätfel förekommer i den grad uppgifterna i enkätundersökningens svarsblanketter är felaktiga. I enkätundersökningen görs kontroller dels av inlästa värden genom verifiering, dels i efterhand av avvikelser från förväntade värden. En typ av mätfel utgörs av minnesfel. Risker finns att den som svarar på blanketten glömmer att redovisa alla anställda eller redovisar för många anställda eller lämnar felaktiga uppgifter om arbetstid. En annan typ av mätfel utgörs av

specifikationsfel. För uppgiftslämnaren kan det vara svårt att exakt dra gränsen mellan stadigvarande och tillfällig sysselsättning eller mellan sysselsättning i jordbruket och i närliggande verksamhet, t.ex. i skogsbruket

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfallet i enkätundersökningen var ca 4 %. Utöver detta tillkommer partiellt bortfall då respondenten inte svarat alls på avsnittet om sysselsättning eller inte besvarat alla frågor i avsnittet om sysselsättning. De frågor som inte har svar på grund av partiellt bortfall har imputerats. Om uppgifter saknades i hela sysselsättningsavsnittet i enkäten imputerades hela avsnittet med hjälp av uppgifter från ett företag med liknande storlek och förhållanden. Om uppgifter för enskilda variabler saknades, t.ex. antal arbetstimmar för en eller flera personer på ett företag, användes ett antal olika metoder för att fylla i uppgifter där de saknades. Till exempel användes det standardiserade arbetsbehovet för att kunna uppskatta arbetstiden och personnummer för ålder och kön där detta var möjligt.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan förekomma men bedöms inte påverka resultatet i stort. Dock kan fel förekomma på enskilda företag.

2.2.6 Modellantaganden

I de fall det förekommit svarsbortfall avseende sysselsättning har uppskattningar gjorts av de uppgifter som saknats. Dessa har baserats på uppgifter från liknande jordbruksföretag som lämnat uppgifter.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Statistiken utgör slutliga skattningar av samtliga målstorheter. Någon preliminär statistik för sysselsättningen publiceras inte.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

12 månader. Undersökningen skickades ut i juni 2016 och publicering av statistiken sker i juni 2017.

3.2 Frekvens

Undersökningar om sysselsättning i jordbruket kommer närmast att göras år 2020.

3.3 Punktlighet

Publicering skedde den 27:e juni 2017 i enlighet med publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken är fritt tillgänglig som ett Statistiskt meddelande (JO 30 SM 1701) på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/statistik samt på SCB:s webbplats www.scb.se. Vissa uppgifter publiceras även i

Jordbruksstatistisk sammanställning och i Jordbruksverkets statistikdatabas som återfinns på:

<http://statistik.sjv.se/PXWeb/pxweb/sv/Jordbruksverkets%20statistikdatabas/?rxid=5adf4929-f548-4f27-9bc9-78e127837625>

Uppgifterna skickas också till EU:s statistikorganisation Eurostat som i sin tur publicerar dessa i en publik databas på epp.eurostat.ec.europa.eu

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

För tillgång till ytterligare statistik och specialbearbetningar av materialet görs förfrågningar till Jordbruksverkets statistikenhet (kontaktuppgifter finns nedan).

4.3 Presentation

Resultaten presenteras i form av tabeller, kommenterande text och förklarande diagram.

4.4 Dokumentation

Denna produktbeskrivning tillsammans med tillhörande fördjupad dokumentation på engelska (National methodological report - Farm Structure Survey 2016), utgör dokumentation över undersökningen.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Observera att ökningen av antalet företag och antalet sysselsatta i jordbruket mellan 2003 och 2005 bör tolkas med försiktighet. Den stödreform som infördes 2005 och som innebar att stora delar av det tidigare stödkomplexet ersattes av systemet med samlat gårdsstöd, ledde till en ökning av antalet företag i LBR. Detta innebär inte att den faktiska strukturen och sysselsättningen i jordbruket förändrats på motsvarande sätt.

Fr.o.m. år 2010 har definitionen för vilka företag som ingår i LBR ändrats. Detta för att ta hänsyn till EU:s avgränsningar, som inte fullt ut stämmer överens med de svenska. Fr.o.m. 2010 är därför LBR:s avgränsningar en sammanslagning av de tidigare svenska avgränsningarna i LBR samt EU:s avgränsningar. Detta gör att uppgifterna för år 2010 inte är fullt jämförbara med föregående års siffror.

Den största skillnaden mellan den tidigare svenska definitionen av LBR och EU:s avgränsningar gäller arealer. Medan man i de tidigare, svenska avgränsningarna hade en gräns på minst 2,0 hektar åkermark har man i EU:s avgränsningar en gräns på minst 5,0 hektar jordbruksmark. I LBR 2010 används därför en avgränsning på minst 2,0 hektar åkermark eller minst 5,0 hektar jordbruksmark. För en jämförelse mellan de olika avgränsningarna, se tabellen nedan. Med de tidigare, svenska avgränsningarna innehöll LBR 68 150 företag 2010. Med den nuvarande avgränsningen innehöll LBR 71 091 företag. Således gjorde den nuvarande avgränsningen att LBR ökade med ca 3 000 företag. Dessa företag återfanns i stort sett bara i storleksklassen företag med 2,0 hektar åkermark eller mindre.

Jämförelse av avgränsningar i LBR 2010

Tidigare, svenska LBR	EU:s avgränsningar	LBR:s nuvarande avgränsningar
68 150 företag	63 711 företag	71 091 företag
2,0 ha åkermark	5,0 ha jordbruksmark	2,0 ha åkermark
0,25 ha frilandsareal av trädgårdsväxter	1,0 ha permanenta utomhusgrödor (fruktträd, plantskolor osv.)	5,0 ha jordbruksmark
200 kvm växthusyta	0,5 ha andra utomhusodlingar (grönsaker, jordgubbar osv.)	0,25 ha frilandsareal av trädgårdsväxter
50 mjölkkor	0,1 ha växthusgrödor	200 kvm växthusyta
250 nötkreatur	0,1 ha blommor och andra dekorativa grödor	10 nötkreatur
250 svin	10 nötkreatur	50 svin
50 suggor	50 svin	10 suggor
50 tackor	10 suggor	20 får
1 000 fjäderfä	20 får	1 000 fjäderfä
	1 000 fjäderfä	

Sysselsättningsundersökningen 2013 och 2016 var något annorlunda jämfört med 2010. År 2010 fick alla enskilda företag frågor om sysselsättning i jordbruket, men ett litet urval av företagen fick en mer omfattande blankett med frågor om sysselsättning utanför jordbruket och om sysselsättning i kombinationsverksamhet. År 2013 och 2016 var det bara ett urval av de enskilda företagen som fick frågor om sysselsättning. Dessa besvarade samma frågor som de som fick en mer omfattande blankett 2010. År 2010 undersöktes driftsledarens utbildning hos samtliga enskilda företag, detta skedde inte 2013 och 2016. Inga juridiska företag fick frågor om sysselsättning i kombinationsverksamhet eller sysselsättning utanför jordbruket, varken 2010, 2013 eller 2016.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan de olika redovisningsgrupperna (län, PO8 m.m.) är god.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Jämförbarheten torde vara god med motsvarande statistik från övriga EU-länder.

5.4. Numerisk överensstämmelse

-

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen (1998:204).

C Bevarande och gallring

Kopior av samtliga Jordbruksverkets Statistiska meddelanden med tillhörande kvalitetsdokument levereras till Kungliga biblioteket för bevarande.

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av material som används för produktion av statistik. Enligt 19 § Lagen om den officiella statistiken (2001:99) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål.

Jordbruksverket bedömer att de enkätuppgifter som samlats in under den period som Jordbruksverket varit statistikansvarig myndighet ännu behövs för publicering av tidsserier och kvalitetskontroller i nuvarande publiceringar. Inga beslut om gallring har därför fattats.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99), förordningen om den officiella statistiken (SFS 2001:100) och Jordbruksverkets föreskrifter om statistisk undersökning avseende strukturen i jordbruket (SJVFS 2016:7).

E EU-reglering och internationell rapportering

Denna statistik baseras på en undersökning som regleras genom Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 1166/2008 av den 19 november 2008 om undersökningar om jordbrukets struktur och en undersökning om produktionsmetoder inom jordbruket samt upphävande av rådets förordning (EEG) nr 571/88.

EU-regleringarna styr undersökningens variabeldefinitioner samt tidsramen för genomförande.

Rapportering sker till EU:s statistikkontor, Eurostat.

F Historik

Sedan lång tid tillbaka genomförs årliga statistiska undersökningar i Sverige för att redovisa jordbrukets struktur i juni månad. Undersökningarnas omfattning varierar. Vissa år berörs samtliga jordbruksföretag av undersökningarna medan enbart ett urval av jordbruksföretag berörs andra år. Uppgifterna som samlas in ställs årligen samman i Lantbruksregistret, LBR. Fram t.o.m. 1999 hämtades uppgifter från jordbruksföretagen in av SCB via pappersenkäter. Fr.o.m. år 2000 är Jordbruksverket ansvarig myndighet. I och med det har även administrativa register börjat användas för att hämta in vissa uppgifter. Jordbrukarna behöver på så sätt inte lämna samma uppgifter mer än en gång.

Sysselsättningsstatistiken för 2016 bygger på uppgifter i Lantbruksregistret (LBR) som omfattar samtliga jordbruksföretag i landet. Av de 62 937 jordbrukare som fick strukturundersökningsenkät i juni 2016 och slutligen bildade populationen, var det 22 548 som även fick frågor om sysselsättning inom jordbruket.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statens Jordbruksverk
Kontaktinformation	Statistikproducent: Saranda Daka, Jesper Fransson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036- 15 59 70